

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת ויקרא

אור

עולם התורה הוא המזבח של כלל ישראל:

ויקרא פרק א (א) ויקרא אל משה וידבר יקוק אלו מאהל מועד לאמר: (ב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליקוק מן הבמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: ויקרא פרק ד והקטיר הפה המזבחה לריח ניחח ליקוק וכפר עליו הפה ונסלח לו:

דרשת חז"ל המאריך בשלחנו מכפר במקום המזבח:

וכתוב ביחזקאל פרק מא (כב) המזבח עץ שלוש אמות גבה וארפו שתיים אמות ומקצעותיו לו וארפו וקירתיו עץ וידבר אלי זה השלחן אשר לפני קוק: ומבואר במסכת ברכות דף נד ע"ב וכן במסכת חגיגה דף כז ע"א ואמר רב יהודה שלשה דברים [המאריך בהן] מאריכין ימיו ושנותיו של אדם המאריך בתפלתו, והמאריך על שלחנו, והמאריך בבית הכסא. וכו' והמאריך על שלחנו דלמא אתי עניא ויהיב ליה, דכתיב [יחזקאל מ"א] המזבח עץ שלוש אמות גבה, וכתוב [יחזקאל מ"א] וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה', פתח במזבח וסיים בשלחן רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרווייהו כל זמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל, ועכשיו שלחנו של אדם מכפר עליו.

שאלות:

א { שאלו חז"ל מדוע התורה כותבת אדם כי יקריב ולא איש כלשון כל התורה? **וכתוב במדרש אגדה (נובר) ויקרא פרשת ויקרא פרק א סימן ב** אדם כי יקריב. ומפני מה אמר אדם, אלא אמר הקדוש ברוך הוא מי שרוצה להקריב לפני יעשה כאדם הראשון, שלא הקריב מן הגזל, לפי שאני שונא גזל בעולה (ישעי' סא ח): וכפרש"י.

ב { עוד יש להתבונן מהו הלשון מכם שנראית תיבה זו מיותרת ומספיק לכתוב אדם כי יקריב קרבן, מכם למה לי? ג { **עוד הקשה הכלי יקר** מדוע התחיל בלשון יחיד והמשיך בלשון רבים, אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. וכן תקריבו קרבנכם?

ד { עוד עלינו להבין את דרשת חז"ל כיצד יתכן ששולחנו של אדם הופך כמזבח אשר מכפר על עוונותיו של האדם, הרי השולחן הוא בעצם מקור הביטוי של הנאות העולם לאכול ולשתות עליו ומה ישווה וידמה למזבח שכולו קודש להשם?

ה { עוד עלינו להבין למרות הסבר חז"ל שבה שמאריך על שולחנו שמא יזדמן עני ואכילהו, אם כן מה נעשה בזמננו שאין הדרך של העניים להיכנס ולאכול על שולחן אחרים כיצד שולחנו יהפך למזבח?

השקפת עולם התורה:

נקדים להתבונן בנעשה בתקופתנו, הנה כאשר נתבונן אפילו בתקופתנו עדים אנו למחזות שמפעמים כל לב דבר אשר לא נראה בשום מקום בעולם ואפילו תוך עמנו עם ישראל אינה נחלת עולם התורה ולומדיה, כיצד עשרות אלפים מתגייסים לטובת הזולת, ניקח כמה דוגמאות מהשטח **ארגון הצלה או איחוד הצלה** גוף שמעניק עזרה לכל אדם אשר הוא במצוקה מבלי להבדיל בין עדה או השקפה או מפלגה או דת לכולם מוענק את העזרה הראשונה הכריתית שפעמים רבות מצילה חיים על ידי אנשים מעולם התורה שרואים בכך את תכלית עולמם כיצד יוכלו לסייע לזולת ללא שום תמורה ולצורך כך מקריבים את זמנם ואת נוחיותם ואת בני ביתם ואת שולחן השבת ואת שנתם והכל בכדי להעניק את העזרה הראשונה לכל נזקק, כמו כן כמה **גופי רפואה** שהוקמו בידי לומדי תורה יד שרה עזר מציון עזרא ומרפא אתה עמדי ועוד כהנה לרוב וכולם פועלים מתוך אותו אידאל של עזרה לזולת ללא תמורה למרות ההקרבה העצומה שהדבר מצריך לטפל בכל מיני חולים ולסייע לכל דורש ביעוץ והכוונה ועזרה, ועידוד לכל מיני סוגי חולים סופניים וכדומא, כמו כן כמה **גופי חסד מגישי ארוחות** בבתי חולים אשר סועדים את המשפחות אשר נפל עליהן הר כגגיית ביום בהיר אחד מבני המשפחה אשר מרתק את כל המשפחה לבית חולים סביב מיטת החולה ואין להם זמן לחשוב על עצמן כיצד יוכלו להתקיים, ובאים אותם גופים הסועדים את החולים ומשפחתם ביד רחבה ובמאור פנים דבר המרנין את הלב, ולשבתות לדאוג להביא אוכל כשר וחם וכדומא, כמו כן כמה **גופי חסד** המעניקים הלואות כספיות ללא שום תמורה קיימים בארצנו הקדושה שהוקמו על ידי לומדי התורה גם מתוך אותו יסוד וחשיבה על הסיוע והעזרה לנצרך בשעת מצוקתו בכל תחומי החיים ללא הבדל יד אליעזר חסדי נעמי מפעל החסד ועולם החסד ועוד מאות גופים בכל אתר ואתר וקופות העיר והכל מתוך אותה חשיבה כיצד ניתן לסייע לזולת בעת צרתו, כמו **חסידות חב"ד** אשר חרט האדמו"ר על דגלם כיצד בכל פינה בעולם יהיה מקום לכל יהודי להגיע למקום תפילה ולאוכל כשר דבר הכרוך במסירות נפש מדהימה וללא שום תמורה אלפי משפחות הולכים להתגורר בכל פינה בעולם במסירות נפש ובהתנתקות מבני המשפחה וויתור על כל החוויות המשפחתיות ועל תנאי המגורים והלימודים וכדומא והכל בכדי לחמם את לבבות אחיהן בני ישראל דבכל אתר ואתר, ועוד אין ספור של פעולות חברתיות שצריך ספר לכתוב את פרטיהן גמ"ח אבדות, גמ"ח תרופות, גמ"ח כלי עבודה, גמ"ח חלות לשבת, גמ"ח מטרנה ומוצאים לתינוקות, גמ"ח שמלות כלה ועוד ועוד, וכל זה לא קיים כלל לא במחנה לפיד וחבריו ולא במחנה ליברמן וחבריו ולא בשום מחנה מהמפלגות החילוניות אלא אך ורק בקהל המפלגות החרדיות אשר שומרות תורה ומצוות שמייצגים את עולם התורה ולומדיה הן הם אשר מקריבים את חייהם למען כלל ישראל והדבר מקיף עשרות אלפים אשר קשורים לאחד הגופים באיזה שהוא דרך, והכל נובע מתוך השקפת עולם התורה אשר למדו שעולם חסד יבנה ולולי אשר למדו תורה היו כאחד העם וכל אותן גופים לא היו קיימים, וזה המזבח האמיתי אשר כמעט כל החרד לדבר השם וכל הלומד תורה מקריב מחייו למען כלל ישראל בדרך מסויימת האם לזה אפשר לטעון משתמטים ודורסנים האם זה פחות מלהיות בצבא ולשרת את העם בעורף, אך כל הטענות רקות התוכן ושדופות הקנים אשר מעלים נובע רק

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

מבורות מוחלטת עד שלא מסוגלים אנשי החוק להבין את המושג גמחיים שמלווים כסף לשני ללא שום תמורה לא יתכן לא נתפס בהשקפת עולמם, הדבר נובע מפני שאינם לומדי תורה אשר אור שבה מחזירן למוטב, וזה ההבדל שיש בין עולם התורה ולומדיה ליתר העם אשר מקטר ומקטר על הציבור החרדי, ואינם מבינים עד אשר ח"ו נזקק לאיזה ניתוח מסובך הוא או מבני משפחתו ונזקק לסיוע של אחד מגופי החסד נפתחים עיניו ומתפעל כיצד יש דבר כזה נפלא בתוכנו, או כאשר מוגש לו או לבני משפחתו דבר מאכל חס בעת משבר וכדומא, או טופל בידי גופי הצלה ורואה בהן מלאכי מעלה באו להצילו, ולכן חובה עלינו להניף את יוקרת דגל עולם התורה ולומדיה המפואר במעשים והקרבה עצמית ומשפחתית למען כלל ישראל אשר הן צבא השם ומי להשם אלי להתפאר בהשתייכות למחנה הנפלא והמרומם הזה כן ירבו כמותם אלף פעמים.

דברי רשב"י אתם קרויין אדם:

עוד נוסף להקדים את דברי רשב"י המבואר במסכת בבא מציעא דף קיד ע"ב, יבמות דף סא ע"א, וכריתות דף ו ע"ב. דתניא, רבי שמעון בן יוחי אומר קבריהן של נכרים אין מטמאין, שנאמר [יחזקאל לד] ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרויין אדם, ואין נכרים קרויין אדם. ועלינו להבין מה המשמעות שרק בני ישראל קרויין אדם?

רשב"י מבאר ההבדל בין ישראל לאומות העולם:

ומבאר רשב"י בזוהר כרך ג (במדבר) פרשת פנחס דף ריח ע"ב מה ההבדל בין ישראל לשאר אומות העולם שישראל מתנענעים בתפילה והגויים אינם מתנענעים? וביאר כיון שיש הבדל בין נשמת ישראל לנשמת הגויים כמו שכתוב נר ה' נשמת אדם ודומה לאש הנר שמתנענע, אבל הגויים אין להם אלא נפש כמו כעלי חיים, ולכן רק ישראל קרויין אדם.

עוד מבאר רשב"י שיש ארבע שמות והמעולה אדם:

עוד כתב הזוהר כרך ג (ויקרא) פרשת תזריע דף מח ע"א ארבעה שמות יש אדם, גבר, אנוש, איש, המעולה שכולם אדם שכתוב בצלם אלוקים עשה את האדם, ולכן כתוב בפרשה אדם כי יקריב שזו הדרגה הגבוה באדם. אחרי כל זאת עדיין עלינו להבין מדוע השם והתואר אדם יש לו משמעות ומעלה יותר מכולם?

מעשה המלך והיועץ היהודי תואר אדם:

ויבואר הדבר על פי מעשה שהיה עם מלך ממלכי אומות העולם אשר לו יועץ חכם יהודי שלא היה עושה דבר בלעדיו, אולם יתר השרים קינאו בו ובפרט שהוא יהודי ותמיד חיפשו להעליל עליו בפני המלך, והנה פעם בא אחד השרים ואמר למלך כיצד הנך מחבב ומקרב את היועץ היהודי אתה לא יודע מהן אומרים עלינו, הם דורשים אתם קרויין אדם ולא אומות העולם, פירושו שחושבים אותנו כבעלי חיים ורק הם בני אדם, שמע המלך וחמתו בערה בו מיד הזמין את יועצו היהודי ואמר לו ששאלה קשה בפיו, השיבו שישאל ושאל המלך כיצד אתם דורשים אתם קרויין אדם ולא אומות העולם שהן כבעלי חיים, השיבו היועץ שזה עלילת שוא על היהודים ולא זה הפירוש, אלא היות ויש לאדם ארבעה שמות והן איש אנוש גבר אדם, שלושת שמות הראשונים יש בהן לשון יחיד ולשון רבים כגון איש אישים, אנוש אנשים, גבר גברים, ואילו אדם אין בו לשון רבים, וכוונת חכמנו לומר שרק אצל ישראל יכולים הרבים להיות כאיש אחד באהבה אבל שאר האומות יש פירוד בניהם ולכן נקראים בלשון שייך רבים, שמח המלך לתשובתו ונרגע והוכיח לו שאפילו בניו הן חלוקים כל אחד בדרכו. ויש להוסיף ששלושת השמות יש בהן זכר ונקבה כגון איש אשה, אנוש אנושית, גבר גברת, ואילו אדם זה חולק על זכר ונקבה, ושם זה הוא סמל האחדות. **הראת לדעת** כי שם ותואר אדם ניתן למי שמחובר לזולת ולכלל ויודע להקריב לתת ולהעניק עצמו לזולת ורק אז הוא חלק אלוקה ממעל שדבק בדרכי והנהגת השי"ת והוא בלשון יחיד ומיוחד ואין שייך בו לשון רבים, אחרת החי את חייו ואת עצמו אינו אלא גבר איש ואנוש שיש רבים מופרדים ואינם שייכים לצלם אלוקים כי אינו דבק בדרכי והנהגת השי"ת.

בזכות הצדקה לעניים שולחנו מכפר:

ובזה נבוא לביאור פרשתנו שבעצם דברי חז"ל הן לפי מנהג זמנם כיצד השולחן הופך להיות מזבח, מתבאר מהגמרא הנ"ל בזה שמאכיל עניים בשולחנו שצדקה זו היא במקום קרבן ועי"ז שולחנו הופך להיות מזבח. כ"כ הסמ"ג עשין דרבנן עשה ב', וכ"כ באבודרהם הלכות ברהמ"ז כדלקמן, ובספר כד הקמח ערך ברכה ועוד. אך ברור שאינו אלא דוגמה אך העיקרון הוא הקרבה למען הזולת זה קרבן להשם בהיות וזה רצון השם שאיש את רעהו יעזורו ועולם חסד יבנה וכאשר עושים רצונו של מקום אין קרבן גדול מזה כמאמר שמואל הנביא לשאול, בשמואל א פרק טו (כב) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל הַחֶפֶץ לִיקָןֶךָ בְּעֵלֹת וַיִּזְבְּחִים כְּשִׁמְעַ בְּקוֹל יְקֹקֶה הַיְהוָה שָׁמַע מִזְבֵּחַ טוֹב לְהִקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים: וכאשר האדם מקריב מעצמו מזמנו ומנוחיותו ומכספו לזולת זוכה ומכפר כמזבח את עוונותיו, ולכן התורה כתבה בלשון אדם דווקא לרמז רק למי שזוכה לתואר אדם והוא על ידי שמקריב מכם מעצמו, ואף לזאת מתחילה בלשון יחיד וממשיכה בלשון רבים לרמז לנו רק רבים שיכולים לקבל תואר אדם שהן כאיש אחד העוזרים ומסייעים איש לרעהו כדרכי הקב"ה ונמצא שגם תואר אדם שייך על רבים כאשר הן בדרגת יחיד ומוכן להעניק לכלל את עזרתו זמנו ממונו וכבודו וכל אשר לו כמו כל אלפי גופי החסד הקיימים בתוך מחנה התורה ולומדיה זהו הקרבן שהשם חפץ בו לכפר על עוונותיו. **ולכן כתב בספר המנהיג שער הכנסת אורחים עמוד תרצח** בא וראה ששקולה הכנסת אורחים ככל הקרבנות, שנא' ביחזקאל המזבח עץ שלש אמות וארכו שתיים אמות ומקצעותיו לו וגו', וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי', פתח במזבח וסיים בשלחן, לומי' לך בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר ובזמן שאין בית המקדש קיים שלחנו של אדם מכפר עליו להאכיל בו העניים, הרי השלחן כילי עובר בשני לאוין אל תלחם ואל תתאו פתך אכלת תקיאנה ושחת דבריך הנעימים אשר ברכתו ע"כ.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

עיר התורה שקרובה אליך

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

דברי השל"ה הקדוש כיצד בזמננו מתקיימים דברי הז"ל שהשולחן מזבח :

ולמרות שבזמננו אין הדרך להכניס אורחים לביתו הן מפני הבושה והן מפני הצניעות והן מפני אינשי דלא מעלי, מכל מקום העצה לזה שאדם יפריש באופן קבוע לצדקה לעניים בכדי שתמיד יש עניים שאוכלים ממונו וחשיב כנמצאים על שולחנו. וכן מצאתי מבואר בדברי השל"ה שער האותיות אות הקו"ף קדושת האכילה (ב). **נמצינו למדים** כי כל הקרבה למען הזולת היא הופכת לתחליף למזבח אשר מכפרת את העוונות, ולזאת כל אותן עשרות אלפי אנשים מהציבור החרדי צבא השם אשר שותפים לכל ארגוני ומפעלי ומעשה החסד הנעשים לכלל ישראל הן הם תחליף למזבח אשר במעשיהן מכפרים על כל עוונות עם ישראל.

ארבע דוגמאות שכר הכנסת אורחים :

ומצינו דוגמאות נוספות עד כמה האדם זוכה בהקרבתו למען הזולת. **הנה מבואר בחז"ל ארבעה דוגמאות שכר העושה חסד עם הזולת במסכת ברכות דף סג ע"ב פתח רבי נחמיה בכבוד אכסניה** ודרש מאי דכתיב ויאמר שאול אל הקיני לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן אוספך עמו ואתה עשיתה חסד עם כל בני ישראל, והלא דברים קל וחומר ומה יתרו שלא קרב את משה אלא לכבוד עצמו כך, המארח תלמיד חכם בתוך ביתו, ומאכילו ומשקהו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה. **פתח רבי יוסי בכבוד אכסניה** ודרש לא תתעב אדמי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו, והלא דברים קל וחומר ומה מצריים שלא קרבו את ישראל אלא לצורך עצמן, שנאמר ואם ידעת ויש בס אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי - כך, המארח תלמיד חכם בתוך ביתו, ומאכילו ומשקהו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה. **פתח רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי בכבוד אכסניה** ודרש ויברך ה' את עבד אדם (הגתל) בעבור ארון האלהים, והלא דברים קל וחומר ומה ארון שלא אכל ושתה, אלא כבוד ורביץ לפניו כך, המארח תלמיד חכם בתוך ביתו, ומאכילו ומשקהו, ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה. מאי היא ברכה שברכו? אמר רב יהודה בר זבידא זו חמות ושמונה כלותיה שילדו ששה בכרס אחד, ע"כ. **וכן הובא במדרש שיר השירים רבה (וילנא) פרשה ב-ג אומר המדרש על בני אושא שקבלו את חכמי ישראל בהכנסת אורחים. והוסיפו, נכנס ר' שמעון בן יוחאי ודרש (מלכים ב' ד') ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם** ושם אשה גדולה ותחזק בו לאכל לחם, אמר לו ר' יהודה ברבי סימון על ידי שכתב ותחזק בו לאכל לחם זכתה להחיות את בנה, רבי יודן בשם רבי זעירא ור' יוחנן בשם רשב"י אמרו גדולה היא הפרנסה שגורמת לתחיית המתים לבא שלא בעונתה, צרפית ע"י שהאכילה את אליהו זכתה להחיות את בנה, שונמית על ידי שהאכילה את אלישע זכתה להחיות את בנה ע"כ. **מבואר ארבעה מקרים**, מקרה ראשון שאול המלך הציל את הקני בזכות זקניהם יתרו אשר אירח את משה רבנו ונתן לו לחם לאכול. מקרה שני התורה מצוה לא תתעב מצרי היות ומצרים היית אכסניה לעם ישראל בגלותן. מקרה שלישי עובד אדום הגתי שלקח את ארון השם אליו מאחר ודוד פיחד וכיבד וריבץ לפני הארון וזכה לברכת השם שנולדו להם ששה בכרס אחד. מקרה רביעי שונם שהכניסה את הנביא אלישע זכתה להחיות בנה. הראת לדעת עד כמה כאשר אדם מסייע לזולת מתברך.

אלו שאינם מכניסי אורחים אינם בקהל השם :

ומאיך מבואר בשיר השירים רבה (וילנא) פרשה ב-ג על ההפך עונשם של בני אדם שאינם מכניסי אורחים וז"ל נכנס ר' נחמיה ודרש (דברים כ"ג) לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה', תני שתי אומות גדולות פרשו מלבא בקהל ה', למה (שם /דברים כ"ג/) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, וכי צריכין היו ישראל באותה שעה, והלא כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היה הבאר עולה להם והמן יורד להם והשלו מצוי להם וענני כבוד מקיפין אותם ועמוד ענן נוסע לפניהם ואת אמר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, ואמר ר' אלעזר דרך ארץ הוא שהבא מן הדרך מקדמין לו במאכל ומשתה, בא וראה מה פרע להם הקדוש ברוך הוא לאלו שתי אומות כתיב בתורה לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה', וכו'

מוסר השכל :

אחר הדברים האלה מובן היטב שדוקא בשבוע זה של תחילת חומש הקורבנות שמתחיל באדם כי יקריב מכם זכינו שעבר חוק הגיוס כאשר הגיעו להכרה שהציבור החרדי הוא חלק בלתי נפרד מכלל ישראל והוא תורם יותר מכל חברה אחרת והן מקריבים את עצמם ואת משפחתם ממונם וכבודם זמנם ושנתם וכל אשר להם למען כלל ישראל וכל זה מפני הכוח והדרך ששואבים מלימוד התורה הקדושה וזוכים ללכת ולהידבק בדרכי השם יתברך מהו חנון אף אתה היה חנון מהו רחום אף אתה היה רחום ומעשיהן הם מזבח כפרה עליהם ועל בני ביתם ועל כלל ישראל בהיותם מקריבי הקורבנות למען כלל ישראל כי הן צבא השם יתברך, ואשרינו ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו אשר גודלנו על אדני אהבת התורה וכלל ישראל ואהבת ארץ ישראל ואינם כאותם אשר יורדים מהארץ ומתרחקים מן העם ומתבוללים בתוך האומות עד אשר יוצאים מקהל השם מפני שלא זכו ללמוד תורה וערכי היהדות, ולזאת אנו מברכים בכל יום ברוך אלו קיינו שהבדילנו מן הטועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובזכות זה נזכה שהחודש הזה יהיה לנו לראש החודשים ולראות בגאולת עם ישראל כי בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל ויבנה בית המקדש במהרה בימנו ואמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא